

זיגמונד פרויד היה נהנה מזיאק אמיר * המשלה של מיליונרים מעומי יכולת

* בגין מנופף להמונים * „אידיוט” ו„שקרן” וסיגנון המאפיה * דיסנילנד

של משה שמיר * ש"י מציל את המשלה * הרופא דאג לבגין

מתשלת שוטים, מתשלת עקרבים

ח"כים אדוני ואמיר אין ממשלה, אין אופוזיציה

ה רמויות המופלאות ביותר בכנסת הן הקצרי גיות. לא זו בלבד שהן מצליחות לפענח נאומים מגומגמים בעברית קלוקלת, אלא שהן גם קולטות קריי אות-ביניים מכל פינות האולם, שרוב הח"כים עצמם אינם שומעים אותן. אולם גם הקצרניות אינן כלי-יכולות, ולפעמים יש קריאה שאינה נקלטת בפרוטוקול. זה קרה בשבוע שעבר בעת הדיון על ההצעה להביע אי-אמון לממשלה בגלל חוסר-השיכון. במשך רוב שעות הדיווח, איש לא ישב ליד שולחן הממשלה, וגם ספסלי הליכוד היו כמעט ריקים לגמרי. ז'אק אמיר, הטאנק-מדימונה, לא התאפק, ובשעת אחד הדיונים רצה לציין שאין ממשלה ואין קואליציה. אך לשונו התחלקה, והוא קרא: „אין ממשלה ואין אופוזיציה!” הקריאה עוררה צחוק נבוך בקרב חבריו במערך, וצחוק רם בקרב הסיעות הקטנות. זיגמונד פרויד המנוח היה בוודאי נהנה, כי היתה זאת פליטת-פה אופיינית, המבטאת את האמת. בכנסת התשיעית, לא הממשלה ולא האופוזיציה שוות הרבה.

הוא התיישב במקומו, ומיד קרא קריאת-ביניים: **מנחם בגין**: מר אבנרי, תשמע אותי לרגע אחד. אתה הרי אינך חבר המערך. מי הקים את שיכתב המיליונרים בישראל — אנו או קודמינו? **אורי אבנרי**: אדוני ראש-הממשלה, על זה יש פסוק בתנ"ך: „אבי ייסר אתכם בשוטים, ואני אייסר אתכם בעקרבים!” היתה ממשלת שוטים — היום יש ממשלת עקרבים. הייתי די גא בתשובה זו, וקיוויתי שמישהו יזכיר אותה. אולם אף עיתונאי אחד לא נכח באולם, ואף עיתון אחד לא מצא לראוי להביא את הדברים. לגבי מתן התשובה לקריאת-ביניים, יש בעייה: קשה מאד לנואם לשמוע אותן. איני יודע מהי בדיוק הסיבה. נדמה לי שיש ליקוי באקוסטיקה של האולם. על כל

פינג'פונג עם בגין

ב מלה, קריאות-הביניים הן החלק הטוב ביותר בדיוני הכנסת הזאת. הנאומים משעממים ברובם, ואינם אלא מונולוגים הנקראים מן הניכר, כשכל מילה בהם ידועה מראש. מכיוון שמעטים חברי-הכנסת שיש להם דיעה חריגה או מקורית על נושא כלשהו, דרוש כוח על-אנושי כדי להקשיב כימעט לכולם. כפי שגזרת על עצמי, אך הקריאות יכולות להיות מרתקות יותר. יש, כמובן, שיטות רבות ושונות של קריאות-ביניים. לכל אדם סיגנון משלו, וממילא גם שיטה משלו לקרוא קריאות-ביניים.

לדעתי, קריאת-ביניים טובה צריכה לשרת אחת משתי מטרות: לערוף במכה אחת את הטיעון של הנואם, על-ידי חשיפת נקודת-התורפה שבו, או להביע את דעתו של בעל-הקריאה על הנושא הנדון במישפט אחד. כך או כך, הקריאה צריכה להיות קצרצרה, חותכת ועומדת בפני עצמה. גם כשהיא מוצגת בצורת שאלה, זוהי שאלה רטורית, שבה לא הביע את דעת השואל. לא פחות חשובה מקריאת-ביניים טובה היא תשובה טובה לקריאת-ביניים — שהיא מעין קריאת-ביניים הפוך. גם כאן אין להשיב כנאום ארוך, אלא יש להשיב במישפט חותך קצרצר, שיהפוך את הקצרה על פיה. כל זה דומה לסיוף או לפינג'פונג. כשזה נעשה ברמה טובה, יש בכך הנאה כלשהי. נהייתי השבוע מחלופי-דברים כהו לי עם מנחם

ח"כ משה שמיר ממשלת כשל וכזב

מאפיה ופאשיזם

מרבח הצער, ההברקות האמיתיות בכנסת הן מעטות מאד. לעומת זאת יש התפרצויות וולגאריות לרוב.

כך קרה כאשר נאם שמואל פלאטרושון מיד אחרי באותו ויכוח. כאשר עלה לדוכן, כדי לקרוא את נאומו העברי, הרשום באותיות לאטיניות, קמתי ויצאתי מן האולם. איני חושב שכבוד-הכנסת מחייב אותי לשבת ולשמוע איש זה, שעצם נוכחותו בכנסת היא עלבון למדינה. ותיזכורת עגומה למה שבחרי ישראל עלולים לעולל ברגע של אובדן שפיות-הדעת.

בדרכי החוצה שמעתי את יוסי שריד, שקם גם הוא לצאת, וזרק לעבר הדוכן: „שיילך לביתהמישפט בצר-פה, שייצא זכאי, ואחר-כך יעמוד כאן על הבמה!” פלאטו הנרגש פרץ בזרם של מילים באנגלית ובאי-דיש, וקרא: „מיט א גרויסען פיסק, אידיוט!” כעבור שעה הציע חיים דרוקמן, הפסטרן של גוש-אמונים (שנשאר דבק בכסאו במשך לילה, גם אחרי שמה שמיר פרש מן הליכוד) הצעה לסדר-היום, שבה תיאר את המתנחלים כעדה של מיסכנים, המוסקת על-ידי צה"ל והנמצאת בסכנת-מוות מתמדת בגלל המתפרעים הערבים. מתוך הגנה עצמית נאלצים המתנחלים, כך מסתבר, לירות, להרוג ולפצוע אנשים בלתי-חמושים.

הפסקתי את דבריי באמצע: **אורי אבנרי**: כמה מתנחלים נפצעו עד עכשיו? אף לא מתנחל אחד נפגע עד היום!

חיים דרוקמן: אתה שקרן! אתה שקרן!

אורי אבנרי: ואתה אינך קרוב לאמת. למחרת היום אירעה תקרית במיון הכנסת. מנחם סבירור חזר משליחות בצרפת ודיווח עליה לכנסת. הוא גם סיפר כי פרשת פלאטו מעוררת שם גל של אנטטי-שמיות.

אחרי הישיבה ניגש פלאטו אל סבירור בפניה של המיון, המטיר עליו שטף של דברים בצרפתית, ולבסוף אמר לו (לדברי סבירור): „אתה רוצה לעשות איתי מילחמה? אני אלמד אותך איך עושים מילחמה! אתה עוד תתחרט!”

הגשתי על דברי פלאטו ודרוקמן תלונה ליו"ר הכנסת, ואמרת, בין השאר: „עליך להגן על כבוד הכנסת מפני סיגנון זה, המתאים יותר לישיבה של המאפיה ו/או לעצרת-עם פאשיסטית.”

מסטאלין לבגין והלאה

יעת שד"י נמנית עתה עם הסיעות הגדולות כי כנסת.

זה מפליא? ובכן: יש שבע סיעות שהן גדולות יותר ממנה, ושמונה שהן קטנות יותר.

(המשך בעמוד 34)

מתחומי לפרוטוקול

פנים, לעיתים קרובות מאד אין הנואם על הדוכן שומע היטב את הקריאה, והוא מדמיין לעצמו את תוכנה. מכאן התופעה הבולטת בפרוטוקול, ולפעמים גם בטלוויזיה, שתשובת הנואם על קריאת-ביניים אינה לעניין. כך קרה לי באותו נאום, כאשר דיברתי על התעללות הממשלה בעניים ובמרודים, באמצעות האינפלציה. רוני מילוא, אחד הקארייריסטים הצעירים של חרות, צעק שהמיליונרים הצביעו בעד המערך. חשבתי שהוא מתייחס לדברי:

אורי אבנרי: חברי-הכנסת רוני מילוא אמר הפעם דבר אחד חכם ונבון: החלשים והמרודים הצביעו בעד הליכוד... **רוני מילוא**: אם אתה כבר מצטט אותי — צטט נכון.

אורי אבנרי: ...אבל גם מי שהצביע בעד הליכוד, לא הגיע לו העונש של ממשלת-הליכוד. לשולמית אלוני היתה הברקה משלה: זוהי ממשלה מעוטת-יכולת. הצעתי לה לחבר את האימרות: „זוהי ממשלה של מיליונרים מעוטת-יכולת.”

חליבת מחיאות-כפיים

א גב, באחרונה הנהיג מנחם בגין מינהג חדש: כאשר הוא נכנס למליאה, הוא פונה אל הקהל ביציע ומנופף לו בזרועותיו. הקהל מגיב, כמובן. יש חוק בלתי-כתוב בכנסת שאין מגע בין האולם ובין היציעים. אין הדבר בא בגלל קיר-הזכוכית הביט-חוני, אלא כעניין של טקס: הכנסת אומנם מקיימת את דיוניה בפומבי, אך חבריה מדברים להלכה איש אל רעהו בלבד, לא אל היציעים, וגם לא אל העיתונאים. לשכנסת בגין בעת נאומו, נהג כהרגלו. הגבתי על כך:

דברי רחבעם, בנו של המלך שלמה, כאשר התלונן העם על המיסים שהטיל אביו (מלכים א', פרק י"ב).